

525/101 ✓

Dvanajst brator jón cuperónca.
(Fapisal v Borovnici pri Vrhniku Franc Kramar)

Jéna mat' je jméla dvanajst sinov. K' so vodrasli jóm prav: „Pejte po svet' pa se voženite! Pa drugéj se ne sméte vožent' k' sim' tam k' imajo tud' dvanajst hčeri, tak' de jón bo glich tud' k' kokor je vas!“ — Tej gredó po svet' pa r'és rvejo za ino cuperónca k' je jméla ne dvanajst, sé trinajst hčeri. Zdej pa pridejo do iné gmajne, jón tam se je paslo pa dvanajst k'ojn. Zdej ti so bli pa kár po vrst' razdeljen': Ta narstari je biv najdebélji jón narlepš', puól je biv pa vsak onmal' bol suh, jón ta radra, ta narmlajs' je biv pa tak' suh kó terska. Bratje so s' jón xdej pa glich tak' razdielli: Ta narstari brat rajaha ta narstarija jón ta narlepš'ga, ta druh' pa po vrst' vsak po svoj' starost' pomernoga; jón na ta narmlajs'ga brata pride pa najmlajs' jón ta narbol ta suh' k'ojn. K' tak' naprej jerdjo pa spregovari ta narmlajs'ga brata k'ojn (ta suh'): „K' bote porili h tist' cuperónca k' ima trinajst hčeri, bo vas dela vsaiga h jén hčeri spat. Tista hči k' bo pa sé votala bo pa por ni ležala. K' bodo že vse pospale, pa ti lepú nalakko vstan', pa povej na tih' všem bratom de se néj na drugo stran preležijo, — zatu, kó cuperónca misli vas vse po noč' pomorot! Puól bo pa namest' vam, pa svojém hčeram glavé posekala!“

Zdej bratje prjerdjo do tiste cuperónce, tam pa vse k'ojne v šta lo dènejo. Zdej grejo nóč' v hišo, jón cuperónca r'és diene h vsak' hčeri jénga léct. Tista hči k' je sé votala jón cuperónca gresti pa vkóp v sojo puóstlo léct. Zdej ta narmlajs' brat se je pa tud' delov kokor de b' spar. K' je pa jenkat vedu de vse hčere spé, je pa nalakko vstav, pa je šov pa je vsakmi brat' na vuh' porédov de se néj na drugo stran preléje.

Zdej k' so se bratje nalakko prelęgli na drugo stran, je pa ta šov nazaj v sojo postlo, pa se je glik tak' na drugo stran prelęga. O punači pa tista cupronca sevajde, vna je misella de jeh unem seka (bratom). Jstrej začajta pa tej bratje vstanejo, se nalakko zmurnejo ven s hiše, jeh smukneja v štala jeh-hop! - vsek na sojga k'rojna pa so zbežal! - Cupronca jeh tista nena hič k' je se votala sti se ble v tistem cajt' pa zbudle, - jeh cupronca zdej pogleda po postlah - jeh nene hiere vse motve - uneh brator pa nek'ier! Strašanska jezra se zdej vobeh poloti, jeh jo verjeti vobē za jnim'. Bratje so pa tak' jezdi de so šli vsi jeh za družem po starost', tak' de je ta namlajš' s tistem suhom k'roj nem prov ta radni j'ezdu. K' pordēreti cupronca jeh nena hič Źe tu'olk' do teh de sta jih te dva k' sta bla ta radna Źe račutila, prav' ta ta suh' k'rojn tejmu ta namlajšmu bratu; „Al' 'mas' kej per seb'?" Ta prav': „Jimam! K'rtaco, strigel za kojne storglet, pa feco za kojne brisat!“ (Tu so bli bratje sabei vrel' k' so šli z duma). K'rojn zdej prav': „Drol' zažen' k'rtaco!“ Ta jo zažene, jeh zdej pa rata povhne gormuja za jnim'. Zdej prejden sti une dvie tist' gormuje prerile so bli tej bratje Źe precej di'elec naprej. Zdej k' sti bli spet tu'olk' blis' de sta jih te dva - k'rojn jeh ta namlajš si brat-račutila prav' spet k'ojni; „Zdej pa strigel na tla zažen'!“ Ta ga zažene, jeh zdej rata pa se desetkrat bel gost gormuje ko pret! Preden sti spet ta gormuje uni dve prekobacali so bli bratje Źe di'elec, di'elec. K' sti jih spet Źez dovh došle prav' spet k'rojni; „Zdej pa se feco dol' zažen'!“ Ta jo zažene, jeh zdej pa za nim' rata taka velika voda, de k' sti une dvie n'it' za jnim' po skakale de encajt sti se se vidli glav' ven, p'utlej sti pa v'obej vtonile. Bratje so prošli v tejmi cajt' pa Źe do duma, pa so bli spet domā. Ževē pa se zdej, Źe se nejsa pomli.

(Povedal 9. julija 1970. 79-letni Janex Koverčan.)